

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti Vilâyet memurları kısmında, değişiklik yapılması hakkınada kanun lâiyhası ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/492)

T. C.

Başvekâlet

15 . I . 1960

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 1000/56

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Dahiliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 13 . I . 1960 tarihinde kararlaştırılan Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti vilâyet memurları kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâiyhasının, esbabı mucibesi ve ilişkileriyle birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

1. İdarecilik mesleğinde asıl olan kaymakamlıktır. Valiliklere, vali muavinliklerine, mülkiye müfettişliklerine, emniyet müdürlüklerine, merkez teşkilâtındaki umum müdürlük ve şube müdürlüklerine ve Dahiliye Vekâletinin bilgi ve ihtisas istiyen diğer bütün kademelerine menşe teşkil eden kaymakamlık dahiliye meslekinin ikmal kaynağının üssül esasını ve meslekin ehramında geniş kaideyi teşkil eder.

Bu sebeple kaymakamlık hizmetine hevesle giren gençlerin vazifede gösterecekleri liyakat ve kabiliyet, müsait durum arz etse bile, meslek hayatlarında hepsinin valilik, umum müdürlük mevkilerini işgal etmeleri maddeten mümkün değildir. Kaymakamların meslekte gösterecekleri gayret ve muvaffakiyetlerin, âtillerinin arz edeceği garanti ve imkâna bağlı bulunacağı tabiidir. Binaenaleyh idare hizmetine kaymakamlıkla başlayan gençlerin bu vazifelerindeki verim ve muvaffakiyet derecelerine istikballerinin garanti edilmesi yolunda belirecek, ümit ve kanaatlerinin, müspet tesiri olacağı aşikârdır. Ancak kaymakamlık mesleğinde uzun zaman muvaffakiyetle hizmet edip ihtisas iktisabeden bilgili ve tecrübeli idare âmirlerinin kadrosuzluk yüzünden terfi edememeleri dolayısıyla kendilerinden en çok istifade edilebilecek bir devrede, meslekten ayrılarak müsait kadrolu diğer vekâletlere ve İktisadi Devlet Teşekküllerine geçmekte oldukları mevcut bir vâkıdır. Bu sebeple kaymakamlık kadrolarındaki münhal adedi daima artmakta ve bu hal idari hizmetlerin aksamasına sebebiyet vermektedir.

Kaldı ki, 1452 ve 3656 sayılı kanunlarla ihdas edilen teadül esası, sonradan yapılan birçok değişikliklerle, sistemin ihdasında vâzın kanunun istihdaf ettiği teadül, bilhassa kaymakamlar bakımından (Menşeleri ve işgal etikleri mevki itibariyle) değişmiş, yeni teadül kanunları ile kaymakamların maiyetinde hizmet görmekte olan öğretmenlere, ziraat teknisiyenlerine ve sair memurlara temin edilen yüksek kadrolar muvacehesinde hiyerarşik sistem ile zedelenmiş bulunmaktadır.

Ayrıca hukuki ve fiili durumları itibarıyla mahallin en büyük mülki âmiri vaziyetinde bulunan ve Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzun ışığında müvazi olarak il idaresi manzumesi içinde çalışan ve çalıştırılan, aynı zamanda nâzım unsur olan ve Hükümeti temsil gibi hizmete lâyık bir makam işgal eden kaymakamların kanun nazarındaki mâruz durumlarını, maddi bakımdan sarsan teadülsüzlüğün vâzu kanununun bidayetteki noktai nazarına isale hizmet bakımından lüzum vardır. Bu mülâhazalarla kaymakamlarımıza 3 nevi dereceden 1 500 liraya kadar kadro temini suretiyle mevcut mahzurların bertaraf edilmesi muvafık görülmektedir.

2. Vilâyetlerde Devletin, Hükümetin ve ayrı ayrı her vekâletin mümessili, siyasi, idarî icra vasıtası olması itibarıyla vilâyetin umûmi idaresinin nâzım ve murakıbbı ve vilâyet hususi idaresinin mümessili ve icra vasıtası mevkiinde bulunan valilerimiz bugünkü iktisadi ve içtimai kalkınma zarureti karşısında sık sık vilâyetleri dâhilinde devir ve teftişte bulunmaya mecbur kalmaktadır. Bu itibarla vilâyetlerimizin gittikçe artan çeşitli âmme hizmetlerini günü gününe, aksatmadan tedvir etmekle vazifeli vali muavinlerimizin mevcut kadrolarının da lüzum ve zaruret miktarınca yükseltilip artırılması zaruri görülmektedir.

3. İdare mekanizmasının ilk kademesini, halk ile Hükümetin ilk temas noktasını teşkil eden, kanunlarımızda vali ve kaymakamlarımız gibi temsil salâhiyeti bulunan ve vazifeleri, her gün biraz daha artan ve tenevvü arz eden nahiye müdürleri de, kadrosuzluk yüzünden terfi imkânsızlığı karşısında, kadro ve terfi imkânları daha müsaıdolan diğer memuriyetlere geçmekte, bu suretle taşra teşkilâtı tecrübeli ve bilgili, vücudundan istifade edilecek elemanlardan mahrum kalmak tehlikesiyle karşılaşmaktadır. Bu sebeplere binaen İl İdaresi Kanunumuzun 50 nci maddesinin âmir hükmü de nazarı dikkate alınarak nahiye müdürü kadrolarının da 7 nci derece karşılığı olan 800 liraya kadar yükseltmesinde katî zaruret hissedilmiş ve 2 numaralı cetvelde de görüldüğü gibi kadro ve derecelerin yükseltilmesi ile idare âmirlerimize verilecek maaş farkı tutarı 2 455 800 liradan ibaret bulunmaktadır.

Feragat ve liyakatla hizmet ifa etmekte bulunan idare âmirlerimizin terfi imkânlarını sağlamak üzere ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye Encümeni

Esas No. 1/492

Karar No. 22

1 . II . 1960

Yüksek Reisliğe

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti vilâyet memurları kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihası, alâkalı vekâlet mümessillerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere edildi :

Hükümet esbabı mucibe lâyihasında çok yerinde bir görüşle belirtildiği üzere Dahiliye mesleğinde valilik, vali muavinliği, emniyet müdürlüğü ve merkez teşkilâtındaki bütün

hizmetler için bir ikmal kaynağı olan kaymakamlığın, bu bakımdan ehemmiyeti aşikâr olmakla beraber memleketin en ücra köşelerinde feragatle vazife gören ve geniş vatandaş kitleleriyle her an ve hattâ en ağır şartlar altında temas halinde bulunan kaymakamların hepsinin vali olabilmeleri de maddeten mümkün olamayacağından, emekli oluncaya kadar bu vazifede kalsalar dahi kadro tahdidi yüzünden muayyen bir haddin üstüne çıkamamaları hakkaniyetle kabili telif olamayacağından teklif

veçhile kadrolarının yükseltilmesi ve bu arada Hükümet gerekçesinde izah olunan esbaba binaen vali muavinleri ile nahiye müdürlerinin de kadrolarının artırılması encümenimizce de uygun görülerek lâyiha aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Dahiliye En. Reisi

R. V.

Edirne

Yozgad

R. Nasuhioğlu

Ö. L. Erzurumluoğlu

M. M.	Kâtip	
Amasya	Konya	Balıkesir
K. Eren	S. Sayın	F. Ocak
Bitlis	İzmir	Kastamonu
N. Barut	E. D. Başar	S. Çağlar
Kırşehir		Niğde
O. Canatan		Ş. R. Soyser
Ordu		Tokad
E. Ayhan		D. Yurdakul

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 1/492

Karar No. 63

22 . II . 1960

Yüksek Reisliğe

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti vilâyet memurları kısmında değişiklik yapılması hakkında Dahiliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 15 . I . 1960 tarihli ve 71 - 1000/56 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Dahiliye Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Dahiliye ve Maliye vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, gerekçesinde tafsilen arz ve izah edilen mucip sebeplere istinaden vali muavinleri, kaymakamlar, hukuk işleri ve nahiye müdürleri kadrolarının tadilini ve gerekli terfilerin teminini istihdaf etmektedir.

Lâyihanın sevkini mucip sebepler encümenimizce yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve lâyihanın birinci maddesine merbut 1 ve 2 sayılı cetvellere ahiren ihdas edilmiş olan (17) kaza kaymakamının da ithali suretiyle lâyiha kabul edilmiştir.

Kanun lâyihası tadilen kabul edilmiş olan 1 ve 2 sayılı cetvelleriyle birlikte Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis
Balıkesir
H. İmre

Reis V.
Muğla
N. Özsan

Mazbata M.		Kâtip
İzmir		Diyarbakır
B. Bilgin		M. H. Ünal
		İmzada bulunamadı
Afyon K.	Antalya	Artvin
M. Â. Ülgen	K. Akmanlar	H. Çeltikçioğlu
Aydın	Bursa	Çorum
N. Çelîm	H. Köymen	Y. Gürsel
Diyarbakır	Diyarbakır	Edirne
H. Z. Tigrel	H. Turgut	M. Sarol
Eskişehir	Gazianteb	İsparta
M. Başkurt	E. Cenani	T. Tığlı
İstanbul	İzmir	Kastamonu
N. Karşan	K. Serdaroğlu	N. Batur
Kastamonu	Manisa	Nevşehir
M. İslâmoğlu	S. Mihçioğlu	N. Önder
Rize	Rize	Sakarya
H. Agun	M. Önal	N. Kirişçioğlu
Siird	Siird	Sinob
B. Erden	M. D. Süalp	Ö. Özen
Tekirdağ	Trabzon	Yozgad
Z. Erataman	İ. Şener	T. Alpay
Zonguldak		Zonguldak
T. Öktem		H. Timur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti vilâyet memurları kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti vilâyetler memurları kısmından, ilişik (1) sayılı cetvelde derece, unvan, aded ve maaşları gösterilen memuriyetler çıkarılmış ve yerine ilişik (2) sayılı cetvelde derece, unvan, aded ve maaşları gösterilen memuriyetler konulmuştur.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun meriyete girdiği tarihte memur bulunanlardan derece, aded ve maaşları değiştirilip ünvanı memuriyetleri değiştirilmemiş olanların yeniden tayini ve işe başlama kaydı aranmaksızın almakta oldukları maaşlarının verilmesine devam olunur.

MADDE2. — Bu kanun 1 Mart 1960 tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

13. I. 1960

Başvekil
A. Menderes

Devlet Vekili ve
Başvekil Yardımcısı
M. Berk

Devlet Vekili İ. Akçal Devlet Vekili	Devlet Vekili Adliye Vekili E. Budakoğlu Dahiliye Vekili ve Hariciye V. V. N. Gedik Maliye Vekili H. Polatkan Nafia Vekili T. İleri
Millî Müdafaa Vekili E. Menderes	Sih. ve İç. Mua. Vekili Dr. Lûtfî Kırdar
Hariciye Vekili	Ziraat Vekili N. Ökmen
Maarif Vekili A. Benderlioğlu	Çalışma Vekili ve Bas. - Yay. ve Turz. V. V. H. Şaman
Ticaret Vekili ve İmar ve İskân V. V. H. Erkmen	Bas.-Yay. ve Turz. Vekili
Güm. ve İnh. Vekili H. Hüsman	Koordinasyon Vekili A. Aker
Münakalât Vekili Ş. Ergin	
Sanayi Vekili S. Ataman	
İmar ve İskân Vekili	

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

DAHİLİYE VEKÂLETİ

Vilâyetler Memurları

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyet unvanı	Aded	Aylık
3	Vali muavini	6	1 500
4	» »	16	1 250
5	» »	35	1 100
6	» »	25	950
5	Kaymakam ve Hukuk İş. Md.	64	1 100
6	» » »	72	950
7	» » »	79	800
8	» » »	287	700
9	» » »	104	600
9	Nahiye Müdürleri	23	600
10	» »	70	500
11	» »	145	450
12	» »	652	400
13	» »	50	350

1 628

[2] SAYILI CETVEL

DAHİLİYE VEKÂLETİ

Vilâyetler memurları

3	Vali Muavini	20	1 500
4	» »	25	1 250
5	» »	28	1 100
6	» »	20	950
3	Kaymakam ve Huk. İş. Md.	64	1 500
4	» » »	72	1 250
5	» » »	81	1 100
6	» » »	90	950
7	» » »	95	800
8	» » »	100	700
9	» » »	104	600
7	Nahiye müdürleri	40	800
8	» »	60	700
9	» »	100	600
10	» »	300	500
11	» »	270	450
12	» »	170	400

1639

Bütçe Encümeninin tadil ettiği cetveller

DAHİLİYE VEKÂLETİ

Vilâyet memurları

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık
3	Vali Muavini	6	1 500
4	» »	16	1 250
5	» »	35	1 100
6	» »	25	950
5	Kaymakam ve Hukuk İş. M.	64	1 100
6	» » » » »	72	950
7	» » » » »	79	800
8	» » » » »	304	700
9	» » » » »	104	600
9	Nahiye Müdürleri	23	600
10	» »	70	500
11	» »	145	450
12	» »	652	400
13	» »	50	350

[2] SAYILI CETVEL

DAHİLİYE VEKÂLETİ

Vilâyet memurları

3	Vali Muavini	20	1 500
4	» »	25	1 250
5	» »	28	1 100
6	» »	20	950
3	Kaymakam ve Hukuk İş. Md.	64	1 500
4	» » » » »	72	1 250
5	» » » » »	81	1 100
6	» » » » »	90	950
7	» » » » »	112	800
8	» » » » »	100	700
9	» » » » »	104	600
7	Nahiye Müdürleri	40	800
8	» »	60	700
9	» »	100	600
10	» »	300	500
11	» »	270	450
12	» »	170	400